

FAKULTETNO OBVĚŠČEVALO

obvestila Fakultete za varstvo okolja
JANUAR — JUNIJ 2023

12/2023

IZPOSTAVLJENO

Razprimo krila in
zajadrajmo v svet

Fakulteta za varstvo okolja je že vse od ustanovitve mednarodno aktivna institucija, ki s pomočjo priznanih profesorjev, raziskovalcev, študentov in drugega osebja dejavno vstopa v skupni evropski visokošolski in raziskovalni prostor. Že leta je ponosna nosilka Erasmus listine za terciarno izobraževanje, t. i. ECHE listine, kar vsem študentom in zaposlenim omogoča medinstitucionalno povezovanje na področju izobraževanja in znanstvenoraziskovalnega ter aplikativnega dela v okviru evropskega programa Erasmus+, ki sodelovanje omogoča tudi izven Evrope.

Čeprav je mobilnost v zadnjih letih, predvsem zaradi dogajanja v svetu, nekoliko zastala, je prav, da se zavemo, kako pomembno je občasno pokukati tudi čez planke. V domači ustanovi imamo obilo priložnosti in ogromno znanja, a so za uspešno krmarjenje po kariernih in življenjskih poteh zelo dragocene tudi izkušnje, ki jih doživimo. Doživetij se preprosto ne da naučiti. In program Erasmus+ omogoča prav to. Živeti in doživeti. Pridobljene izkušnje bodo oplenitile znanje, podkrepile že pridobljene kompetence, razširile obzorja, okrepile kritično razmišljanje in razširile mrežo strokovnih stikov ter pripomogle k nenehnemu izpopolnjevanju in nadgradnji. Vsi udeleženci s tem dobijo enkratno priložnost za osebno in strokovno rast ter razvoj.

V času, ko smo (pre)pogosto obkroženi z negativnimi informacijami, je prav, da na življenje in prihodnost pogledamo s pozitivne strani. Študij na fakulteti, ki nudi v svetu vse bolj iskana interdisciplinarna znanja s področja varstva okolja in razvija za našo prihodnost in obstoj nujne človeku in okolju prijazne tehnologije, je gotovo pomemben korak k reševanju okoljskih izzivov, trajnostnemu razvoju, ohranjanju naravnih virov, čistejšemu okolju in večji družbeni blaginji. K temu bi bilo pametno dodati še en plus. Erasmus+.

Erasmus bogati življenje in širi obzorja. Zato dodajte + v svoje življenje. Ker priložnosti se ne zgodijo, priložnosti si ustvarimo sami.

— Lea Komerički Kotnik
vodja mednarodne pisarne FVO

Erasmus bogati življenje in širi obzorja. Zato dodajte + v svoje življenje. Ker priložnosti se ne zgodijo, priložnosti si ustvarimo sami.

DOGODKI

|| Informativni dnevi

(JANUAR IN FEBRUAR) Študij varstva okolja in ekotehnologije smo predstavljali na številnih kariernih sejmih v organizaciji srednjih šol in srednješolskih centrov. Vnovič smo sodelovali tudi na največjem izobraževalnem sejmskem dogodku v državi, na 14. Informativi. Na treh ponovitvah informativnega dne, ki smo ga izvedli v prostorih FVO, smo bodočim študentom predstavili študijski program, posamezne predmete, študijske in obštudijske dejavnosti ter možnosti, ki jih imajo študenti FVO v domačem in mednarodnem okolju.

|| Odprtje razstave Osvinčeno – razsvinčeno

(3. MAREC) V razstavišču Gaudeamus smo na ogled postavili fotografsko razstavo z naslovom »Osvinčeno - razsvinčeno«. Avtorji fotografij, študenti FVO, so na terenskih vajah v Zgornji Mežiški dolini v objektivne ujeli prizore, katerih vsebino so preučevali pri predmetih Razvoj podeželja, pod vodstvom doc. dr. Natalije Špeh, in Prostorsko načrtovanje, pod vodstvom viš. pred. Saše Piano.

|| Gostovanje dekana v oddaji Nedeljska reportaža na Radiu Slovenija

(19. MAREC) Vse večja urbanizacija že desetletja krči naravno okolje in tako zmanjšuje življenjski prostor za prostoživeče živali. Te so se najprej umaknile iz naselij, v zadnjem času pa se vse pogosteje vračajo v urbana središča. Prof. dr. Boštjan Pokorny je o živalih v urbanem okolju spregovoril v radijski oddaji Nedeljska reportaža na Prvem programu Radia Slovenija.

|| Sodelovanje na sejmu MEGRA

(8. – 11. MAREC) FVO je prvič sodelovala na Mednarodnem sejmu gradbeništva, energetike, komunale, obrti in trajnostnih tehnologij (MEGRA), ki ga je gostila Gornja Radgona. Obiskovalcem smo predstavili znanstveno-raziskovalne in projektne aktivnosti fakultete.

|| »Lovstvo, trajnostna raba naravnih virov in biodiverzitet«

(18. MAREC) V okviru Slovenskega lovskega dne so sodelavci FVO, kot predavatelji ali soavtorji, sodelovali pri kar desetih predavanjih in tako pomembno prispevali k organizaciji in izvedbi dogodka, ki sta ga v Kongresnem centru Celjskega sejma pripravila Lovska zveza Slovenije in Strokovno-znanstveni svet LZS. Letošnja tema tradicionalnega strokovno-znanstvenega srečanja, namenjenega ozaveščanju strokovne in splošne javnosti, je celovito prikazala pomen na znanju temelječega trajnostnega upravljanja populacij za varstvo biodiverzitete in naravnih virov.

|| Izobraževanje GDPR

(24. MAREC) Zaposleni v skupnih službah FVO so se udeležili izobraževanja s področja varstva osebnih podatkov, kjer so se podučili o spremembah in novostih novega Zakona o varstvu osebnih podatkov (ZVOP-2), ki je začel veljati z začetkom leta 2023. Usposabljanje je organiziralo Regijsko študijsko središče.

|| Čajanka za ženske v STEM

(30. MAREC) Ameriška veleposlanica Jamie Lindler Harpootlianje v svoji rezidenci organizirala čajanko, na katero je povabila uspešne posameznice, ki delujejo na področju znanosti, tehnologije, inženirstva in matematike (STEM). Ponosni smo, da je povabilo prejela tudi naša predavateljica dr. Anja Bubik.

|| Karierni dan FVO

(13. APRIL) Strokovno znanje, ki ga študentje pridobijo med študijem, je trden temelj bodoče poklicne poti, a za umestitev na trgu dela je nujno obvladati še dodatne veščine. Kaj vse je pomembno, ko mladi diplomanti vstopajo na trg dela, in kako najbolje prepričati bodočega delodajalca, so študentom predstavili gostje letošnjega kariernega dne: Biserka Plahuta, svetovalka v Svetovalnem središču Velenje, doc. dr. Tanja Tajnik, nosilka predmeta Okoljske tehnologije, in diplomirani ekotehnolog Miha Velikanje, ki na FVO zaključuje magistrski študij.

|| Sodelovanje na sejmu KOMOT

(17. – 19. MAJ) S predstavitvijo programa, znanstvenega in strokovnega dela je FVO nastopila na novem specializiranem sejmskem dogodku v Sloveniji, sejmu KOMOT – enotno platformo za predstavitev industrijskih rešitev in inovacij na področju komunale, oskrbe s pitno

vodo, odvajanja in čiščenja odpadnih vod in ravnanja z odpadki, ki ga je organiziral Celjski sejem z Zbornico komunalnega gospodarstva.

Informativni dan za magistrski študij

(31. MAJ) Kako poteka študij na magistrski stopnji so zbranim na informativnem dnevu predstavili: dekan, prof. dr. Boštjan Pokorny, ki je na magistrski stopnji nosilec predmeta Bioindikacija in biomonitoring; doc. dr. Maša Kovič Dine, nosilka predmeta Pravo okolja; izr. prof. dr. Irena Mrak, ki je na magistrskem študiju nosilka treh predmetov (Projektno in raziskovalno delo, Trajnostni razvoj zavarovanih območij ter Sonaravni turizem in rekreacija); dr. Martin Batič, ki na magistrskem študiju predava predmet Bioterorizem. Sodelovala sta tudi študenta 1. letnika magistrskega študija, Alenka Centrih Ocepek, sicer tudi predsednica Alumni kluba FVO, in Aljoša Krajnc.

Sejem spretnosti

(7. JUNIJ) V okviru Tednov vseživljenjskega učenja je FVO sodelovala na Sejmu spretnosti, ki ga je organiziralo Regijsko študijsko središče v Celju. Obiskovalcem smo predstavili nekatere ugotovitve Erasmus+ programa GreenGate o kemikalijah v kozmetičnih izdelkih in spretnost izdelave lastnih naravnih kozmetičnih pripomočkov. Skupaj smo iz naravnih sestavin izdelali univerzalno kremo, dezodorant in zobni prašek.

Delavnica: Aktivni državljani varuje okolje

(8. JUNIJ) O možnostih in poteh, ki jih imamo državljani, ko se ne strinjamo s problematičnimi posegi v okolje, sta na srečanju na daljavo, ki ga je v okviru Tednov vseživljenjskega učenja organizirala FVO, govorila okoljska pravnikinja doc. dr. Maša Kovič Dine, strokovnjakinja za mednarodno in okoljsko pravo s Pravne fakultete Univerze v Ljubljani in nosilka predmetov Okoljska zakonodaja in Pravo okolja na FVO, ter Aljoša Petek, glavni urednik publikacije Štoparski vodnik po varstvu okolja.

Predavanje o vlogi in vplivih divjega prašiča

(13. JUNIJ) Prof. dr. Boštjan Pokorny je na povabilo Naravoslovno-tehniškega oddelka Slovenske matice na sedežu Matice v Ljubljani izvedel predavanje z naslovom: Divji prašič: ekologija, ekosistemska vloga in vplivi pomembnega okoljskega inženirja.

Umetna inteligenca v izobraževanju

(15. JUNIJ) Vse pogosteje si zastavljamo vprašanja o vplivu umetne inteligence na izobraževanje. Odgovore smo iskali s predavateljem dr. Sašem Dolencem na delavnici, ki jo je v okviru Tednov vseživljenjskega učenja organiziralo Regijsko študijsko središče v Celju.

PROJEKTI

Bazični projekt ARRS, Vpliv biotopa na srnjad

Januarja 2023 smo začeli izvajati bazični raziskovalni projekt, ki ga financira Javna agencija za raziskovalno dejavnost RS. Gre za dvostranski skupni raziskovalni projekt s Poljsko, ki ga v sklopu programa WEAVE izvajamo kot partnerska institucija Univerze na Primorskem, Fakultete za matematiko, naravoslovje in informacijske tehnologije (UP FAMNIT), in Inštituta za razmnoževanje živali in raziskave hrane, ki deluje pri Poljski akademiji znanosti. Projekt z naslovom **Vpliv biotopa na genetsko variabilnost, fitness osebkov in embrionalno diapavzo pri evropski srni** v Sloveniji vodi prof. dr. Elena Bužan, izvajali pa ga bomo vse do konca leta 2026.

EOW, StepChange, CRP – nameščanje fotopasti

Člani projektne skupine iz FVO in UP FAMNIT smo marca 2023 začeli s spomladanskim določanjem populacijskih gostot divjih prašičev in drugih velikih vrst prostoživečih sesalcev z uporabo fotopasti. S tem nadgrajujemo pridobljena znanja in sodelovanje v mednarodnih projektih **European Observatory of Wildlife** (EOW) in **StepChange**, dobljeno znanje pa uporabljamo tudi znotraj **CRP projekta**

Ritje divjih prašičev. Najprej smo v sodelovanju z lovci lovske družine (LD) Oljka namestili večje število kamer v lovišču Oljka, Šmartno ob Paki (Savinjsko-Kozjansko lovskoupravljaljsko območje), junija pa v sodelovanju s predstavniki LD Žabnik Obrov in LD Rižana (Primorsko lovskoupravljaljsko območje) še v Čičeriji, Brkinih in priobalnem delu slovenske Istre.

ENetWild – vzorčenje vode

FVO je v letu 2023 postala partnerica v veliki evropski mreži raziskovalcev (**ENetWild-2**), ki jo bo tudi v naslednjih šestih letih financirala Evropska agencija za varnost hrane (EFSA) in v kateri sodelujejo vodilne institucije s področja ekologije in zdravja prostoživečih živali. Glavni cilj mreže/projekta je zbiranje informacij o geografski razširjenosti, številčnosti in strukturi populacij izbranih vrst prostoživečih živali, pomembnih za zdravje rečnih živali in ljudi. V času študijskega obiska in terenskih vaj na Hrvaškem (začetek junija) je ekipa FVO izvedla vzorčenje za določitev okoljske DNK (eDNA) patogenov in vektorjev bolezni v stoječih vodah, kasneje pa je v sodelovanju s kolegi z UP FAMNIT vzorčenje ponovila tudi v lovišču Rižana. (Foto: vzorčenje)

Plastix – uvodno srečanje

V letu 2023 smo začeli z aktivnostmi v okviru Interreg projekta **PLASTIX (Plastics Revolution for European Regions)**, katerega vodilni partner je Baltski inštitut iz Tampereja (Finska), slovenski del partnerstva pa predstavljata FVO in Območna razvojna agencija Savinjsko-šaleške regije. Projektni partnerji so se konec junija (27. – 29. 6.) srečali na uvodnem sestanku, ki sta ga v Tampereju gostila koordinator projekta in drugi finski partner, tj. Razvojni svet regije Tampere.

GreenGate

S ciljem odgovorne izbire in zdrave uporabe v okviru **Erasmus+ projekta GreenGate**, ki naslavlja problematiko slabe ozaveščenosti odraslih ljudi o vsebnosti in potencialni nevarnosti različnih kemikalij v izdelkih za osebno nego, kozmetiki ter čistilih, nastajajo različna spletna gradiva. Za širšo javnost smo v angleškem jeziku pripravili interaktivna

učna gradiva – spletni tečaj za pridobivanje splošnega znanja, številne kratke in poljudne bloge, strokovno usmerjeno knjižico, priročnik aktivnosti za učitelje ter mobilno aplikacijo za ugotavljanje in preverjanje sestavin kozmetičnih izdelkov.

MicPraPROB – zaključek projekta

Aprila se je končal 1,5-letni mednarodni projekt evropskega programa **Erasmus+ Mikroplastika – jutrišnji makro problem (MicPlaPROB)**. Dijakom, študentom in učiteljem so izvajalci ponudili zanimive interaktivne webinarje in kakovostno učno gradivo, ki ga bodo lahko uporabljali v šolah kot kurikularni ali obšolski učni vir. Projektne aktivnosti so sodelujoči sklenili s posebnim tekmovanjem v pripravi najbolj kreativnega videa na temo »Svet brez mikroplastike«. Na natečaju je sodelovalo 34 videov, 26 iz Slovenije in 8 iz Italije, ki jih je pripravilo približno 100 tekmovalcev. Mednarodni zaključni dogodek vseh projektnih partnerjev, kjer so razglasili rezultate video natečaja, je bil marca v spletnem okolju, 19. aprila pa so se sodelujoči spoznali še v živo. V Woop Areni Ljubljana so dijakom slovenskih ekip pripravili nepozabno zabavo in slavnostno podelili nagrade.

Strokovne projektne aktivnosti

Strokovno smo prek večjega števila projektov sodelovali z naročniki na različnih področjih. Nadaljevali smo z izvajanjem monitoringa dvoživk na več cestnih odsekih: Dornberk – Štanjel, Prevalje – Otiški Vrh, Mlačevo – Krka. Za Občino Zreče smo pripravljali Občinski program varstva okolja. Sodelujemo pri identifikaciji in pripravi seznama zaradi premogovništva degradiranih površin na območju Savinjsko-šaleške (SAŠA) premogovne regije.

ŠTUDIJSKO

Nov spektrometer za še več natančnih analiz

(25. JANUAR) V laboratoriju FVO smo s podporo strokovnjakov podjetja Optik Instruments namestili in zagnali enega najsodobnejših FT-IR spektrometrov na trgu, FTIR Alpha II, podjetja Bruker. Tako sledimo kakovostnim in naprednim analitskim trendom, študentom ponujamo sodobna eksperimentalna znanja in postajamo konkurenčnejši tudi na področju laboratorijskih raziskav.

Gostujoče predavanje: dr. Matija Stergar

(18. APRIL) Študentje so v okviru predmeta Upravljanje s populacijami prostoživečih živali (UPPŽ) prisluhnili gostujočemu predavatelju dr. Matiji Stergarju, vodji službe za lovsko načrtovanje pri Zavodu za gozdove Slovenije in raziskovalcu divjadi. Slušateljem je predstavil sistem monitoringa in upravljanja divjadi ter sistem varstva in upravljanja velikih zveri v Sloveniji.

Gostujoče predavanje: Maša Zupančič

(3. MAJ) Pri predmetu Človek in okolje je gostovala Maša Zupančič s predavanjem »Zdravje naših rek in jezer«. Predstavila je pomembne vsebine varstva vodnih ekosistemov, pomen preverjanja ekološkega stanja voda ter različne metode in tehnologije za zaznavanje težav v rekah in jezerih. Predstavila je tudi svoje raziskovalno delo – spremljanje cianobakterijskih združb v površinskih vodah in razvoj sodobnih molekularnih metod za zgodnje zaznavanje njihovega toksičnega potenciala, ki ga v okviru doktorskega študija bioznanosti na Univerzi v Ljubljani opravlja na Nacionalnem inštitutu za biologijo.

Gostujoče predavanje: doc. dr. Hubert Potočnik

(16. MAJ) Pri predmetu UPPŽ je gostujoče predavanje izvedel doc. dr. Hubert Potočnik z Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani. Predavatelj je eden največjih slovenskih poznavalcev (velikih) zveri, ki že več kot dve desetletji proučuje ekologijo zveri in sodeluje v domačih ter mednarodnih projektih, namenjenih boljšemu poznavanju in varstvu, a tudi aktivnemu upravljanju zveri: volka, rjavega medveda, risa, divje mačke, šakala in lisice. Glede na aktualnost teme je predavanje o velikih zvereh med študenti in drugimi slušatelji zbudilo veliko zanimanja in je pomembno prispevalo k boljšemu razumevanju problematike, ki jo javnost praviloma slabše pozna.

Na urbanih sprehodih s študenti FVO

(5., 13., 20. MAJ) Letos so se na slovenske ulice v okviru globalnega festivala Jane's Walk znova vrnili urbani sprehodi. Pobuda Jane's Walk izhaja iz Toronta, njen namen pa je širjenje dragocenih sporočil Jane Jacobs, pokojne ameriško-kanadske novinarke, avtorice, teoretičarke in aktivistke, ki je s svojim delovanjem vplivala

na urbane študije, sociologijo in ekonomijo. Namen urbanih sprehodov je ponovno odkriti skrite razsežnosti naših mest z očmi pešca in radovednega opazovalca. Odkriti, kaj je tisto, kar morajo vsebovati pešcu prijazne ureditve in kaj dela naše ulice in trge varne za prebivalce in obiskovalce, obenem pa povezovati ljudi v prizadevanjih za vsakodnevnu življenju prijazne mestne četrti. Na urbane sprehode, ki promovirajo urejanje mest po meri pešcev, so udeležence v maju pospremili tudi študenti FVO, ki so vodene sprehode v Ljubljani, Žalcu, Grižah in Zagorju ob Savi pripravili v okviru predmeta Uvod v prostorsko načrtovanje, pod mentorstvom predavateljice Saše Piano.

Študijska ekskurzija na slovenski obali

(20. APRIL) V organizaciji Študentskega sveta FVO in v spremstvu profesorjev so se študentje odpravili na študijsko ekskurzijo. Obiskali so obmorsko izpostavo Nacionalnega inštituta za biologijo (NIB) in se podrobneje

seznanili z nekaterimi področji in deli, ki jih opravljajo na Morski biološki postaji Piran. Po okrepčilu na znamenitem Tartinijevem trgu v Piranu so si ogledali še Naravni rezervat Škocjanski zaton, kjer so se na vodenem ogledu poučili o nastanku rezervata in vlogi, ki jo ima za kraj in ljudi ter predvsem za ohranjanje biotske raznovrstnosti.

MEDNARODNO

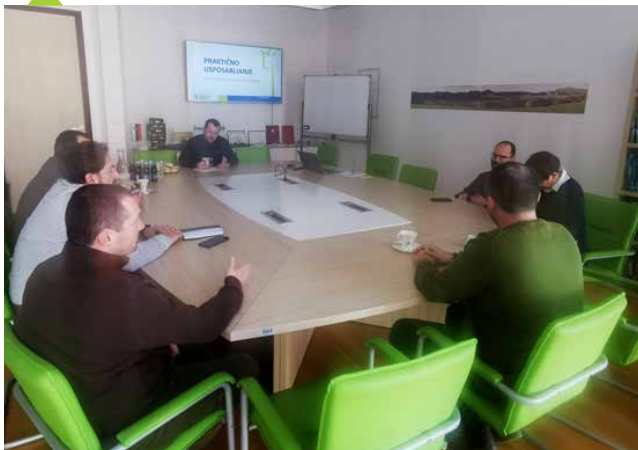

|| Gostujoče predavanje: prof. dr. Uwe Kierdorf

(4. JANUAR) V leto 2023 smo vstopili mednarodno, z gostujočim predavanjem, ki ga je na daljavo izvedel eden vodilnih evropskih raziskovalcev s področja biomonitoringa/bioindikacije z uporabo prostoživečih živali, prof. dr. Uwe Kierdorf z Univerze v Hildesheimu, Nemčija.

|| Obisk predstavnikov Veleučilišta iz Karlovca

(9. IN 10. FEBRUAR) Na FVO smo gostili prijatelje iz Veleučilišča v Karlovcu, Oddelka za lovstvo in ohranjanje narave. Primerjali smo dobre prakse izvajanja študijskega programa in praktičnega usposabljanja študentov. Gostje so si v spremstvu prof. dr. Boštjana Pokornega ogledali prostore Javnega zavoda Triglavski narodni park na Bledu in obiskali Pokljuko. Terenski ogled je vodila izr. prof. dr. Irena Mrak.

|| Obisk svetovalke ameriškega zunanjega ministrstva

(15. FEBRUAR) V sodelovanju z ameriško ambasado v Ljubljani smo na FVO na kratkem obisku gostili dr. Aubrey Paris, svetovalko ameriškega zunanjega ministrstva za področje enakosti med spoloma, podnebnih sprememb in inovacij.

|| Podpis memoranduma o sodelovanju s kolegi iz Štipa

(4. APRIL) FVO so obiskali predstavniki Univerze Goce Delčev iz Štipa (Severna Makedonija). Direktor FVO, doc. dr. Gašper Gantar, in dekan Fakultete za naravoslovne in tehnične vede iz Štipa, dr. Gorgi Dimov, sta ob tej priložnosti podpisala memorandum o sodelovanju.

|| Gostujoče predavanje: prof. dr. Nikica Šprem

(5. APRIL) Na FVO smo gostili enega najbolj uveljavljenih raziskovalcev divjadi na Hrvaškem in v tem delu Evrope, prof. dr. Nikico Šprema z Agronomske fakultete Vseučilišča v Zagrebu. Predstavil je značilnosti upravljanja divjadi in lovstva na Hrvaškem ter najpomembnejše ugotovitve lastnih raziskav, ki jih pogosto izvaja skupaj s kolegi iz Slovenije. Predavanje je študentom omogočilo neposredno primerjavo značilnosti in razlik med upravljanjem velikih sesalcev na Hrvaškem in v Sloveniji ter razumevanje najpomembnejših težav, ki onemogočajo še boljše in skupno upravljanje v obmejnem območju.

|| Gostujoče predavanje: dr. Ana Popović

(15. MAJ) Pri predmetu Človek in okolje smo na daljavo gostili dr. Ano Popović, višjo predavateljico z Akademije za uporabne tehnične študije iz Beograda. V predavanju z naslovom »Pregled okoljskih tveganj in izzivov v Srbiji. Študija primera: Raziskovanje litija, civilni protesti in dileme rudarjenja« je pripravila kratek pregled ključnih okoljskih tveganj in izzivov, s katerimi se danes sooča Srbija, s poudarkom na enem najbolj aktualnih in perečih problemov – izkoriščanje litija v rudniku Jadar, družbe Rio Tinto v Srbiji.

|| Gostujoče predavanje: prof. dr. Frank Scalza

(22. MAJ) V okviru programa »The Fulbright Specialist Program« pod okriljem Oddelka za izobraževanje in kulturo ameriškega zunanjega ministrstva in v organizaciji Veleposlaništva ZDA je na Nacionalnem inštitutu za biologijo (NIB) v Ljubljani gostoval prof. dr. Frank Scalza (Bard College, New York). Njegove raziskave so osredotočene na razumevanje škodljivih učinkov zdravil in kemikalij na razvoj motoričnega vedenja rib cebric v razvoju. Za študente FVO je pripravil predavanje z naslovom *The effects of nicotine on exploratory behavior in larval Zebrafish: Implications for future neurotoxicity studies*.

|| Letna generalna skupščina konzorcija E-NetWild

(24. – 25. MAJ) Prof. dr. Boštjan Pokorny se je v Bruslju udeležil letne generalne skupščine konzorcija E-NetWild, ki je bila organizirana kot zaključek prvotnega projekta (ENetWild) in osnutek nadaljevanja novega (ENetWild-2), v katerem je partner tudi FVO in bo potekal do leta 2029. Glavnina dogodka in celotnega projekta je bila namenjena vzpostavitvi funkcionalnega in standardiziranega vseevropskega sistema zbiranja podatkov in monitoringa tistih vrst prostoživečih živali, ki lahko predstavljajo rezervoar in vektor bolezni, nevarnih za ljudi ter domače živali (trenutno s poudarkom na divjih prašičih in afriški prašičji kugi).

|| Terenske vaje na Hrvaškem

(5. – 7. JUNIJ) Študenti so se v okviru predmeta UPPŽ prvič mudili na tridnevni terenski vaji na Hrvaškem. Obiskali so raziskovalno-eksperimentalni poligon oz. fakultetno lovišče Prolom (pri Glini) v upravljanju Agronomske fakultete Vseučilišča v Zagrebu, kjer so spoznavali način upravljanja prostoživečih živali in vrste divjadi, ki so na tem območju prisotne. Ob povratku so si v okviru predmeta Molekularna ekologija v naravovarstvu ogledali Muzej krapinskih neandertalcev. Terenski obisk in sodelovanje s tujimi študenti ter profesorji je pripomoglo k internacionalizaciji študijskega programa na FVO, okrepili pa smo tudi sodelovanje med fakultetama na raziskovalnem in pedagoškem področju.

|| Članstvo v mednarodni komisiji za zagovor doktorske disertacije

(19. JUNIJ) Prof. dr. Boštjan Pokorny se je kot član komisije udeležil zagovora doktorske disertacije dr. Catherine Ludolphy, ki jo je izdelala v sklopu dolgoletnega sodelovanja med FVO in Univerzo v Hildesheimu (Nemčija), in sicer na področju uporabe rogovja srnjadi kot retrospektivnega bioindikatorja onesnaženosti okolja s svincem.

|| FVO na mednarodni konferenci na Švedskem

(19.–22. JUNIJ) Direktor FVO, doc. dr. Gašper Gantar, se je kot slovenski predstavnik v izvršnem odboru mednarodne skupine IDDRG udeležil konference IDDRG 2023, ki jo je gostilo švedsko mesto Luleå. Na 42. konferenci IDDRG so bili predstavljeni številni inovativni dosežki na področju preoblikovanja pločevine.

|| ERASMUS v Litvi – Linkėjimai iš Lietuvos

(24. JANUAR–13. JUNIJ) Brucka Klara Valter je drugi semester preživel na Univerzi Vytautas Magnus v Kaunasu, v Litvi, kamor se je z vlakom podala na svojo prvo Erasmus dogodivščino. Ob tem ko je spoznavala nove navade, običaje, drugo kulturo in številne zanimive posameznike, je pridno obiskovala predavanja, vsrkavala nova znanja in ime Slovenije ter FVO ponesla med pisano paleto študentov. Polna doživetij in vtisov se je sredi junija, ko je uspešno zaključila vse študijske obveznosti, vrnila v domovino. Še pred tem pa nam je poslala razglednico z lepim sporočilom: »Erasmus izmenjava je čudovita in poučna izkušnja, ki bi jo priporočala vsakemu«.

|| Uspešni prijavi na razpisa

Konec maja smo bili obveščeni o uspešni prijavi na razpis za program **Erasmus+** (Ključni ukrep 1: Učna mobilnost posameznikov, Akcija KA103) za programsko obdobje 2023–2025. Prav tako smo uspeli s prijavo na Javni razpis štipendij **Ad futura** za študijske obiske študentov v okviru programa Erasmus+ v tujino. To nam bo tudi v prihodnje omogočilo intenzivno mednarodno delovanje na področju študijske dejavnosti.

|| Nova mednarodna partnerstva

V letu 2023 smo še obogatili že sicer bogato in pestro mrežo mednarodnih partnerstev, kar bo študentom in osebju prineslo dodatne možnosti pridobivanja znanj in izkušenj ter še okrepilo mednarodno projektno dejavnost na raziskovalnem področju. FVO ima tako na novo sklenjene štiri Erasmus+ bilateralne sporazume: z Univerzo Aldo Moro v Bariju (Italija), Univerzo v Zenici (BiH), Nacionalno univerzo za letalstvo v Kijevu (Ukrajina) in Univerzo Inonu (Turčija). FVO je podpisala tudi štiri sporazume oz. memorandum o sodelovanju, in sicer z: Univerzo v Banjaluki (BiH), Istrazivačko razvojnim i projektnim centrom (IRC) Šume Republike Srpske (Banjaluka), Univerzo v Beogradu (Srbija) in Univerzo Goce Delčev iz Štipa (Makedonija).

ZNANSTVENO RAZISKOVALNO V LETU 2023

IZVIRNI IN PREGLEDNI ZNANSTVENI ČLANKI

Breznik Kristijan, Restaino Marialuisa, Vitale Maria Prosperina, Ragozini Giancarlo. 2023. Analyzing countries' performances within the international student mobility program over time. *Annals of Operations Research*, 1-19, DOI: 10.1007/s10479-023-05436-w

Breznik Kristijan, Zupan Korže Saša, Ragozini Giancarlo, Gorenak Mitja. 2023. Revealing mission statements in a hotel brand sector using social network analytic approach. *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 1-19. DOI: 10.1108/IJCHM-03-2022-0403

Cerri Jacopo, Stendardi Laura, **Bužan Elena**, **Pokorny Boštjan**. 2023. Accounting for cloud cover and circannual variation puts the effect of lunar phase on deer-vehicle collisions into perspective. *Journal of Applied Ecology*, v tisku. DOI: 10.1111/1365-2664.14432

Chirichella Roberta, Apollonio Marco, **Pokorny Boštjan**, De Marinis Anna Maria. 2023. Sex-specific impact of tooth wear on senescence in a low-dimorphic mammal species: the European roe deer (*Capreolus capreolus*). *Journal of Zoology*, 319: 210-220. DOI: 10.1111/jzo.13038

De Jong Joost F., Iacolina Laura, Prins Herbert H. T., Van Hooft Pim, Crooijmans Richard, Van Wieren Sip E., Baños Joaquín Vicente, Baubet Eric, Cahill Seán, Ferreira Eduardo, Jelenko Turinek Ida, **Pokorny Boštjan**, et al. 2023. Spatial genetic structure of European wild boar, with inferences on late-Pleistocene and Holocene demographic history. *Heredity*, 130: 135-144. DOI: 10.1038/s41437-022-00587-1

Mihelčič Alenka, Vanzo Andreja, Sivilotti Paolo, **Vrščaj Borut**, Lisjak Klemen. 2023. An investigation of vine water status as a major factor in the quality of Merlot wine produced in terraced and non-terraced vineyards in the Vipava Valley, Slovenia. *OENO One*. 57: 2. DOI: 10.20870/oeno-one.2023.57.2.7239

Theissinger Kathrin, Fernandes Carlos, Formenti Giulio, Bista Iliana, Berg Paul R., Bleidorn Christoph, Bombarely Aureliano, Crottini Angelica, Gallo Guido R., Godoy José A., Grebenc Tine, **Bužan Elena**, et al. 2023. How genomics can help biodiversity conservation. *Trends in Genetics*, v tisku. DOI: 10.1016/j.tig.2023.01.005

Tucker Marlee A., Schipper Aafke M., Adams Tempe S. F., Attias Nina, Avgar Tal, Babic Natarsha L., Barker Kristin J., Bastille-Rousseau Guillaume, Behr Dominik M., Belant Jerrold L., Černe Rok, Krofel Miha, **Pokorny Boštjan**, Potočnik, Hubert, et al. 2023. Behavioral responses of terrestrial mammals to COVID-19 lockdowns. *Science*. 380: 1059-1064. DOI: 10.26398/IJAS.0035-011

OBJAVLJEN ZNANSTVENI PRISPEVEK NA KONFERENCI

Vrščaj Borut. 2023. Tla - naravni vir kot element varnosti hrane. V: Raspor Peter (ur.). Živilski standardi rešujejo življenje: 5. svetovni dan varnosti hrane 2023 [Državni svet Republike Slovenije Ljubljana, 7. 6. 2023]. Ljubljana: European Declaration on Food, Technology and Nutrition Network, str. 83-95.

PREDSTAVLJAMO

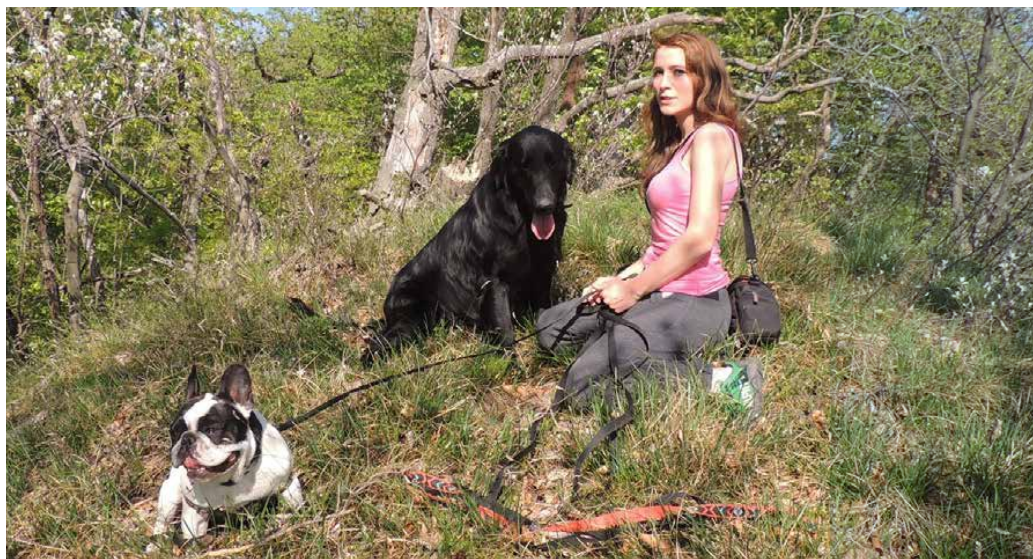

Nove moči

Spomladi se je ekipi FVO pridružila ZARJA PLATOVŠEK, magistrica biologije in ekologije z naravovarstvom, ki je študij zaključila na Fakulteti za naravoslovje in matematiko v Mariboru.

Na FVO je zaposlena kot asistentka, trenutno pa največ časa posveča projektu, ki raziskuje vzroke, posledice in možnosti za zmanjšanje škod ter konfliktov, ki nastanejo zaradi ritja divjih prašičev. Kot je povedala, se ja za prijavo na prosto razpisano delovno mesto odločila, ker gre za nadgradnjo njenega študija: »Omogoča mi znanstvenoraziskovalno delo in delo s študenti, obenem pa je moj delavnik zelo razgiban, saj del časa preživim na terenu, v naravi. Sedaj sem na fakulteti že tretji mesec in v službo prihajam z veseljem, za kar gre zasluga tudi prijaznim sodelavcem, ki so me lepo sprejeli in so vedno pripravljeni pomagati.«

Zarja je že od malih nog tesno povezana z naravo in je velika ljubiteljica živali. »Menim, da živimo v času, ko se ljudje vedno bolj zavedamo pomena ohranjanja narave in neonesnaženega okolja, čeprav so pred nami še vedno številni izzivi,« pravi. V prostem času se posveča predvsem svojim živalim (ima dva psa, francoskega buldoga in gladkodlako prinašalko, ter štiri mačke pasme maine coon), rada se ukvarja s športom, bere in potuje.

Sredi junija je ekipo FVO okrepila NATAŠA URANJEK, univ. dipl. inž. kem. inž., ki kot predavateljica že vrsto let sodeluje s fakulteto FVO.

Svoje bogato znanje študentom predaja v okviru predmetov Čiščenje odpadnih vod ter Kakovost in standardi. Po zaključenem študiju na Fakulteti za kemijo in kemijsko tehnologijo v Ljubljani se je zaposlila v Komunalnem podjetju Velenje, kjer opravlja delo vodje službe za tehnologije in nadzor. Trenutno se posveča področju priprave

pitne vode in nadzora nad njeno kakovostjo, procesom čiščenja odpadnih voda ter upravljanju analitskega laboratorija znotraj podjetja. Večino časa namenja strokovnemu preučevanju, optimizaciji in izboljševanju procesov na področju čiščenja odpadnih voda in anaerobni stabilizaciji biološkega blata ter optimiranju procesov priprave pitne vode in

njene distribucije. Kot pooblaščen inženirka IZS sodeluje pri projektiranju in nadzoru izgrajenih čistilnih naprav ter naprav za pripravo pitne vode. Na tem področju sodeluje tudi z različnimi raziskovalnimi ustanovami. Je tudi dobitnica dveh bronastih in enega srebrnega priznanja za inovacije Gospodarske zbornice Slovenije.

Kot predstavnica slovenske Zbornice komunalnega gospodarstva sodeluje v evropskem združenju nacionalnih združenj s področja oskrbe s pitno vodo in ravnanja z odpadnimi vodami EUREAU za področje odpadnih vod. Je aktivna članica in predavateljica v Slovenskem društvu za zaščito voda (SDZV).

Na Fakulteti bo Nataša vodila mednarodni Interreg projekt Plastix, katerega glavni cilj je pomagati snovalcem regionalnih politik pri izboljšanju in oblikovanju mehanizmov, ki bodo olajšali industrijski prehod na krožno

gospodarstvo, trajnostno uporabo plastike ter učinkovito rabo virov.

**V začetku junija
lani se je ekipi FVO
pridružil ALJOŠA
KRAJNC, ki je istega
leta na fakulteti
uspešno diplomiral in
vpisal redni program
II. stopnje študija
Varstva okolja in
ekotehnologije.**

Kot študent na fakulteti pomaga predvsem v laboratoriju – skrbi za red in čistočo, inventar in laboratorijsko opremo, pomaga pri izvajanju vaj in vpelje novih laboratorijskih instrumentov, sodeluje pa tudi pri izvajanju različnih projektov. »Trenutno končujemo mednarodni projekt o ozaveščanju javnosti o kozmetiki in njenih vplivih na ljudi in okolje. Sodelujem tudi pri postavljanju kamer za spremljanje gostote populacij prostoživečih živali v sklopu CRP projekta o divjem prašiču. V zadnjem času pomagam pri novem mednarodnem projektu na temo mikroplastike,« pravi Aljoša, ki mu je pri delu na fakulteti najbolj všeč razgibanost in raznolikost dela ter dobro vzdušje med sodelavci.

DIPLOMIRALI V LETU 2023

- 21. 3. 2023** \ **Martina Knez:** Ekološko kmetovanje v območju z omejenimi dejavniki na primeru hribovskega kmetijskega gospodarstva
(mentorica: doc. dr. Natalija Špeh)
- 15. 5. 2023** \ **Nika Ivanuš:** Vpliv temperature zraka na temperaturo stoječe in tekoče vode ter življenjske procese ob različnih vremenskih pogojih
(mentor: prof. dr. Andrej Čokl)
- 29. 6. 2023** \ **Klara Mirnik:** Projekt podzemnih zbiralnic za Mestno občino Velenje v podjetju PUP-SAUBERMACHER, d.o.o.
(mentorica: doc. dr. Irena Petrinić, somentorica: Alenka Centrih Ocepek)

MAGISTRIRAL V LETU 2022

- 13. 6. 2023** \ **Miha Schrott:** Trajnostna prometna ureditev prelaza Vršič, odsek Kranjska Gora–Trenta.
(mentorica: izr. prof. dr. Irena Mrak)

SPROŠČENO

\ Nova sodelavka

Čeprav je z nami sodelovala le na pustni dan, je delo opravila vestno in korektno. Še krofe je prinesla.

\ Možganska nevihta

Najboljše ideje se navadno izrišejo med sproščeno debato. Skupna malice je bila tokrat povod za pravo možgansko nevihto.

|| Akademski zbor

(14. JUNIJ) V prijetnem ambientu turistične kmetije Lamperček se je na rednem letnem srečanju sestel Akademski zbor.

|| Študentski piknik in športno druženje

(16. JUNIJ) Ker si je treba med izpitnim obdobjem vzeti nekaj zdravega premora, je Študentski svet FVO organiziral prvi študentski piknik, za katerega verjamejo, da bo postal tradicionalen. Športno obarvano druženje študentov, diplomantov in profesorjev na Ranču Joco pri Gaberkah je še dodatno začinilo tekmovanje v odbojki na mivki. Na nasprotnih straneh mreže so si stali študentje in profesorji. Kdo je zmagal? Tisti z več izkušnjami.

|| Aktivni zaključek s Petro

(21. JUNIJ) Zaposleni na FVO se enkrat tedensko v sklopu promocije zdravja na delovnem mestu družimo z osebno trenerko Petro Poznič in v delovnem času razgibamo ter razbremenimo telo. Na prvi poletni dan smo s srečanjem v živo zaključili že drugo sezono aktivnega druženja.

FAKULTETA ZA
VARSTVO
OKOLJA

vabi na POLETNO ŠOLO MAJHNI KORAKI ZA VELIKE SPREMEMBE V OKOLJU

Delavnica 1 MIKROPLASTIKA IZ NAŠIH OBLAČIL

- laboratorijska analiza in ocena vsebnosti sintetičnih tekstilnih vlaken v naših oblačilih;
- ocena vpliva nošenja in pranja sintetičnih oblačil na vnos vlaken v okolje s praktičnimi poskusi;
- ugotavljanje vpliva vlaken na okolje z enostavnimi ekotoksikološkimi testi;
- spoznavanje pojmov kot so hitra moda, "second hand", "green washing" ...;
- raziskovanje problematike odpadnih tekstilnih vlaken;
- iskanje in spoznavanje možnosti ponovne uporabe tekstilnih vlaken.

KDAJ?

Od 28. 8. do 30. 8.
med 9. in 16. uro

KJE?

Fakulteta za varstvo okolja,
Trg mladosti 7, 3320 Velenje

ZAKAJ?

Zabavno in koristno preživljanje prostega časa
ZA KOGA?

Za učence in dijake od 14 do 18 let

Delavnica 2 STOPINJE V TLEH

- spoznavanje tal;
- izkop in opis talnih profilov;
- določitev in opis horizontov, vzorčenje in terenska analitika (pH, obstojnost strukture, sondiranje v okolici profila in povezovanje strukture profilov z mikoreliefom).

CENA

Brezplačno (poskrbeti je potrebno le za prevoz)
NAJVEČJE ŠTEVILO UDELEŽENCEV

15

ROK PRIJAVE

Do 30. junija 2023

NAČIN PRIJAVE

Prijavni obrazec na www.fvo.si

DODATNE INFORMACIJE

steam@fvo.si

Delavnici bosta vključevali terensko delo (vzorčenje, ogledi,...), samostojno raziskovalno delo, laboratorijsko delo (mikroskopiranje, merjenje fizikalnih in kemijskih lastnosti, tehtanje, ...) in kabinetno delo (kratke aplikativne predstavitve).

FAKULTETA ZA
VARSTVO
OKOLJA

Fakulteta za varstvo okolja
Trg mladosti 7 | 3320 Velenje
t: 03 898 64 10 | f: 03 898 64 13

www.fvo.si

FAKULTETNO OBVEŠČEVALO — 12/2023

Obvestila Fakultete za varstvo okolja

Izdaja: **Fakulteta za varstvo okolja**

Odgovorna oseba: **Gašper Gantar**

Uredili: **Lea Komerički Kotnik, Milena Ževart, Boštjan Pokorny**

Oblikovanje: **Lapena, d. o. o., ma-ma.si**

Fotografije: **arhiv FVO, Klemen Razinger, Peter Skoberne**

Naslovnica: **Laboratorijske vaje**

Velenje, julij 2023